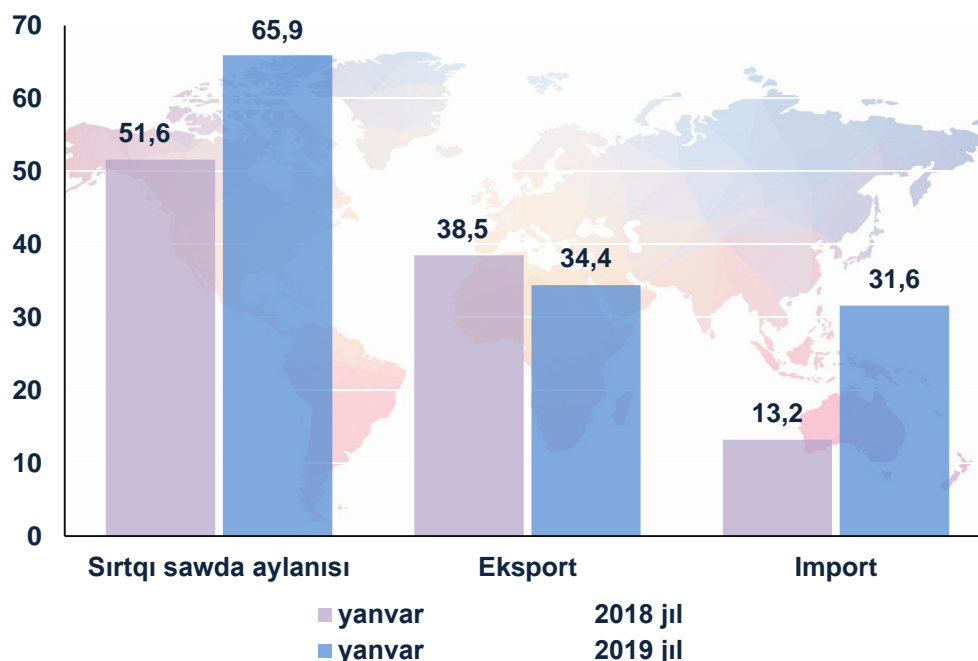

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISI

(2019 jil yanvar)

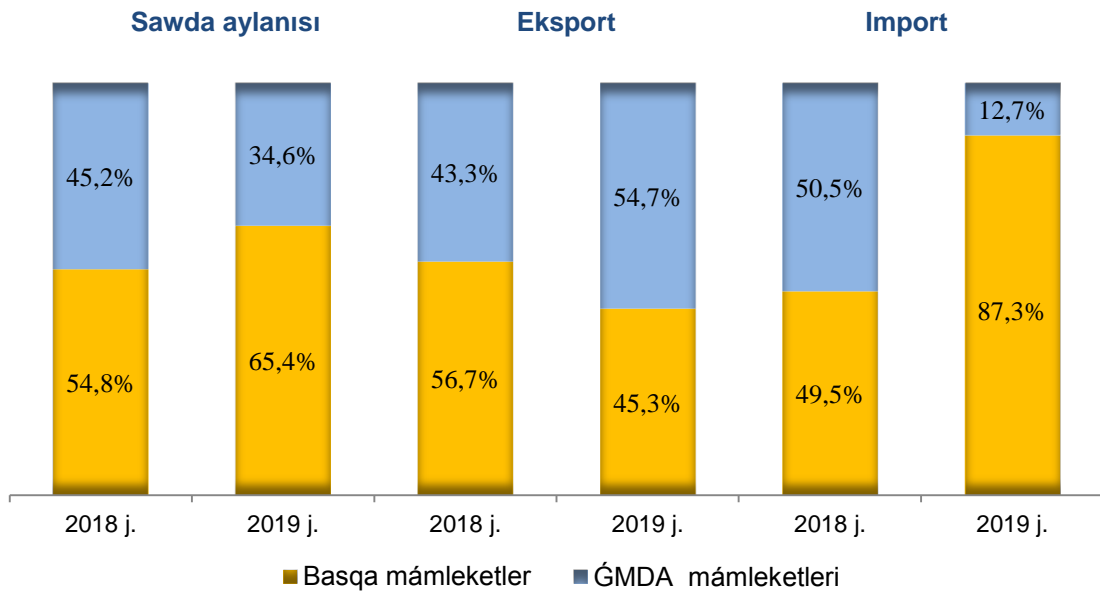
2019 jil yanvar ayı juwmaqları boyınsha, respublikada sırtqı sawda aylanısı 65,9 mln.AQSh dollardı qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 27,7 payızǵa ósti. Sonıń ishinde, eksport kólemi 34,4 mln.AQSh dollarǵa hám import kólemi 31,6 mln.AQSh dollarǵa jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldosi 2,3 mln.AQSh dollardı quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısı
(mln.AQSh dollari)

Usı jıldıń yanvar ayında, respublika sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mamleketleriniń úlesi 34,6%ti quradı, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 97,8 %di quraǵan, basqa mámleketlerdiń úlesi bolsa 65,4% bolıp, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 52,3%ǵa ósken. Sonday aq, eksport kóleminde ĞMDA mámleketleri 54,7 %di, basqa mámleketler 45,3%dı hám import kóleminde ĞMDA mámleketleri 12,7 %di, basqa mámleketler bolsa 87,3%dı quradı.

2019 jil yanvarında respublika sırtqı sawda aylanısında
ĞMDA hám basqa mámleketlerdiń úlesi
(ulıwma kólemge salıstırǵanda payız esabında)

Sonıń menen birge aytıp ótiw kerek, 2019 jıldıń yanvar ayında eksport qılınǵan tovar hám xızmetler, dekabr ayına salıstırǵanda 1,5 mln.AQSh dollarǵa kem eksport qılındı hám 34,4 mln.AQSh dollardı quradı. Tovar hám xızmetler importı kólemi bolsa 31,6 mln.AQSh dollardı quraǵan bolıp, bul bolsa dekabr ayına salıstırǵanda 6,9 mln.AQSh dollarǵa kóbirek.

2019 jil yanvar ayında respublika sırtqı sawda aylanısında joqarı úleske iye mámleketler izbe-izligi tómendegishe sáwlelengen:

Respublika sırtqı sawda aylanısında
joqarı úleske iye mámleketler

(mln.AQSh dollar)

Mámleket atı	Sırtqı sawda aylanısı	Eksport	Import	Sırtqı sawda aylanısı	
				úlesi%	ósım pátı%
Qıtay	17,3	6,1	11,2	26,3	153,4
Rossiya	15,3	12,8	2,4	23,2	126,9
Túrkiya	8,5	6,5	2,0	12,9	119,4

(mln.AQSh dollar)

Mámleket atı	Sırtqı sawda aylanısı	Eksport	Import	Sırtqı sawda aylanısı	
				úlesi%	ósim pátı%
Ullı Britaniya	7,1	-	7,1	10,8	-
Qazaqstan	5,9	4,6	1,3	8,9	141,2
Koreya Respublikası	3,4	0,8	2,6	5,1	95,1 e
Latviya	1,6	1,6	-	2,5	72,7
Litva	1,6	-	1,6	2,4	-
Germaniya	0,9	-	0,9	1,3	-
Qırqızstan	0,7	0,7	0,1	1,1	3,5 e
Estoniya	0,5	0,2	0,3	0,8	162,9
BAÁ	0,5	-	0,5	0,7	12994,6 e
Vietnam	0,4	-	0,4	0,6	-

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı tarawdağı birge islesiwdi jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırğan is-ilájlar nátiyjesinde 2019 jil yanvar ayında sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 34,6 payızdı quradı hámde sırtqı sawda aylanısı ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 97,8 payızdı quradı. Basqa shet el mámleketleriniń respublika sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 2018 jıldıń yanvar ayında 54,8 payızdı quraǵan bolsa, aǵımdağı jıldıń usı dáwirinde sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 65,4 payızǵa jetti.

**Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ayırım sherik
mámleketler menen sırtqı sawda aylanısı dinamikası**

(mln.AQSh dollar)

Mámleket atı	2017 jil yanvar	2018 jil yanvar	2019 jil yanvar
Qıtay	23,6	14,5	17,3

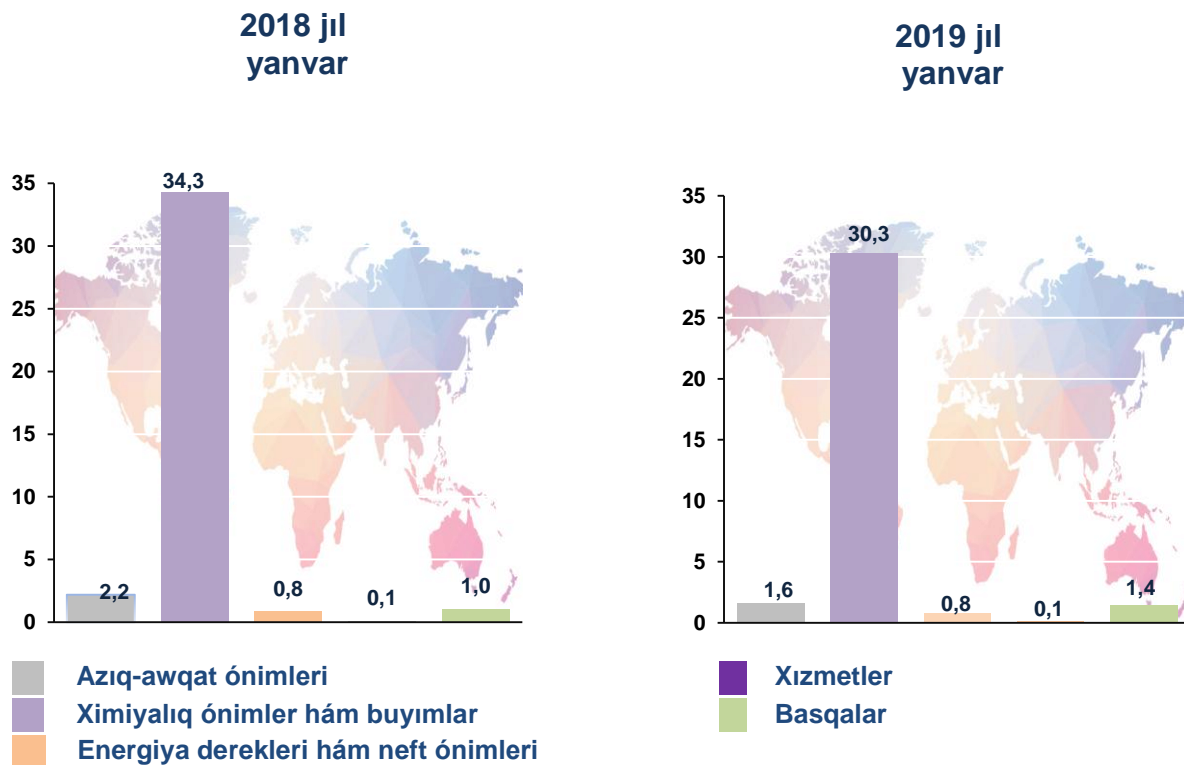
Mámleket atı	2017 jil yanvar	2018 jil yanvar	2019 jil yanvar
eksport	21,3	11,3	6,1
import	2,3	3,2	11,2
saldo	19,0	8,1	-5,1
Rossiya	6,7	17,2	15,3
eksport	4,1	12,0	12,8
import	2,6	5,2	2,4
saldo	1,5	6,9	10,4
Turkiya	8,9	7,9	8,5
eksport	8,8	7,1	6,5
import	0,1	0,8	2,0
saldo	8,7	6,4	4,5
Ullı Britaniya	0,2	0,5	7,1
eksport	-	-	-
import	0,2	0,5	7,1
saldo	-0,2	-0,5	-7,1
Qazaqstan	2,7	5,4	5,9
eksport	2,7	4,1	4,6
import	-	1,3	1,3
saldo	2,7	2,9	3,3
Koreya Respublikası	1,2	0,1	3,4
eksport	0,1	0,04	0,8
import	1,1	0,02	2,6
saldo	-1,0	0,02	-1,7
Latviya	5,0	2,2	1,6
eksport	4,9	2,2	1,6
import	0,1	-	-
saldo	4,8	2,2	1,6

Mámleket atı	2017 jil yanvar	2018 jil yanvar	2019 jil yanvar
Litva	0,1	0,03	1,6
eksport	-	-	-
import	0,1	0,03	1,6
saldo	-0,1	-0,03	-1,6
Germaniya	0,1	0,3	0,9
eksport	-	-	-
import	0,1	0,3	0,9
saldo	-0,1	-0,3	-0,9
Qırǵızistan	0,4	0,2	0,7
eksport	0,4	0,2	0,7
import	-	-	0,1
saldo	0,4	-0,2	0,6
Estoniya	-	0,3	0,5
eksport	-	0,3	0,2
import	-	-	0,3
saldo	-	-0,3	-0,1
BAÁ	0,5	0,5	0,5
eksport	0,1	-	-
import	0,4	0,5	0,5
saldo	-0,3	-0,5	-0,5

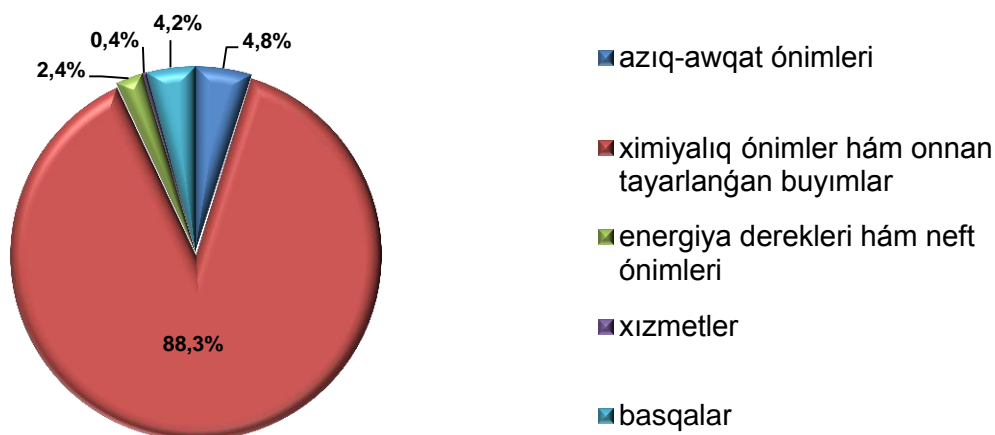
EKSPORT

2019 jil yanvar ayında eksport kólemi 34,4 mln.AQSh dollarğa teń boldı. Eksport quramında tovarlar 99,6 payız úleske iye, bular tiykarınan ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlanatuǵın buyımlar (88,3 payız), azıq-awqat ónimleri (4,8 payız) topaları úlesine tuwra kelmekte.

Tovar va xızmetler eksportınıń quramı (mln.AQSh dollari)

Tovar hám xızmetler eksportınıń úlesi (%)

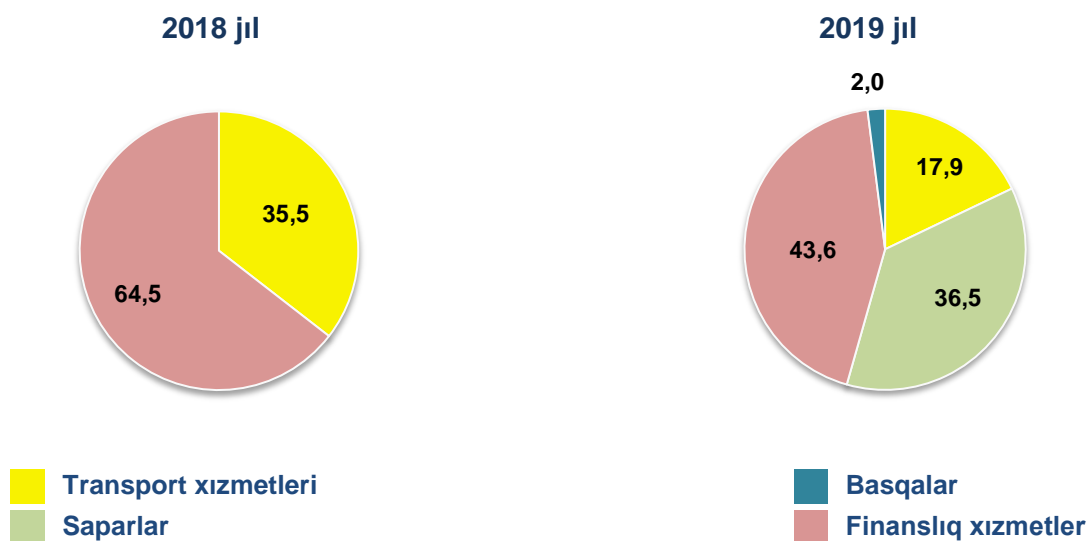
Eksport quramı

	Jámi			ĞMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %
Eksport	34,4	89,4	100,0	18,8	112,6	100,0	15,6	71,6	100,0
Azıq-awqat ónimleri	1,6	74,8	4,8	0,2	40,0	1,1	1,4	82,4	8,9
Ximiyalıq ónimler hám buyımlar	30,3	88,4	88,2	17,6	112,8	93,6	12,8	68,4	82,0
Energiya derekleri hám neft ónimleri	0,8	97,1	2,4	0,6	6,0 e	3,2	0,2	25,0	1,3
Mashina hám ásbap-úskeneler	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Xızmetler	0,1	175,2	0,4	0,1	100,0	0,5	-	-	-
Basqalar	1,4	139,3	4,2	0,3	75,0	1,6	1,2	2,0 e	7,8

Xızmetler eksportı kólemi 0,1 mln.AQSh dollardı yaǵnıy jámi eksport kóleminiń 0,4 payızın qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırğanda 75,2 payızǵa óskenligi gúzetildi.

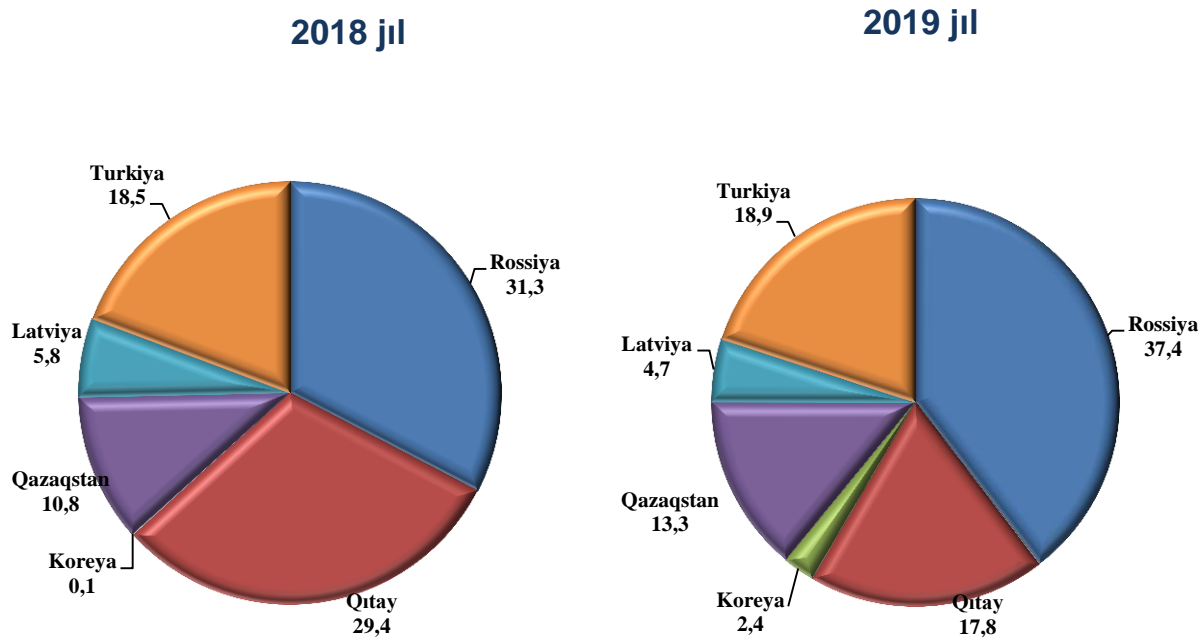
Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (43,6 payız), saparlar (36,5 payız) hám transport xızmetleri (17,9 payız) úlesine tuwra keledi.

Xızmetler eksportınıń quramı, (%)

Tovar hám xızmetler eksportı dinamikası analizine kóre, 2019 jıldıń yanvar ayı dawamında eksport qılınǵan tovarlar kólemi, dekabr ayına salıstırǵanda 1,2 mln. AQSh dollarǵa kem eksport qılındı hám 34,3 mln. AQSh dollardı quradı. Xızmetler eksportı bolsa 0,1 mln. AQSh dollarǵa jetken.

**Respublika eksportında tiykarǵı
sherik mámleketlerdiń úlesi
(yanvar)**

Eksport qılınıp atırğan tovar hám xızmetlerdiń tiykarǵı bólegin Turkiya hám Rossiya Federatsiyası úlesine tuwra kelmekte. Bul bolsa ulıwma eksport kóleminiń 56,3 %ın quraydı. Turkiya hám Rossiya Federatsiyasına eksport qılınıp atırğan tovarlar quramına qaralsa, tiykarınan ximiyalıq tovarlar hám onnan tayarlanǵan buyımları toparınan ibarat ekenligin kóriwimiz múmkin.

**Qaraqalpaqstan Respublikasınıń
tiykarǵı sherik mámleketlerge ámelge asırǵan eksport kólemi**

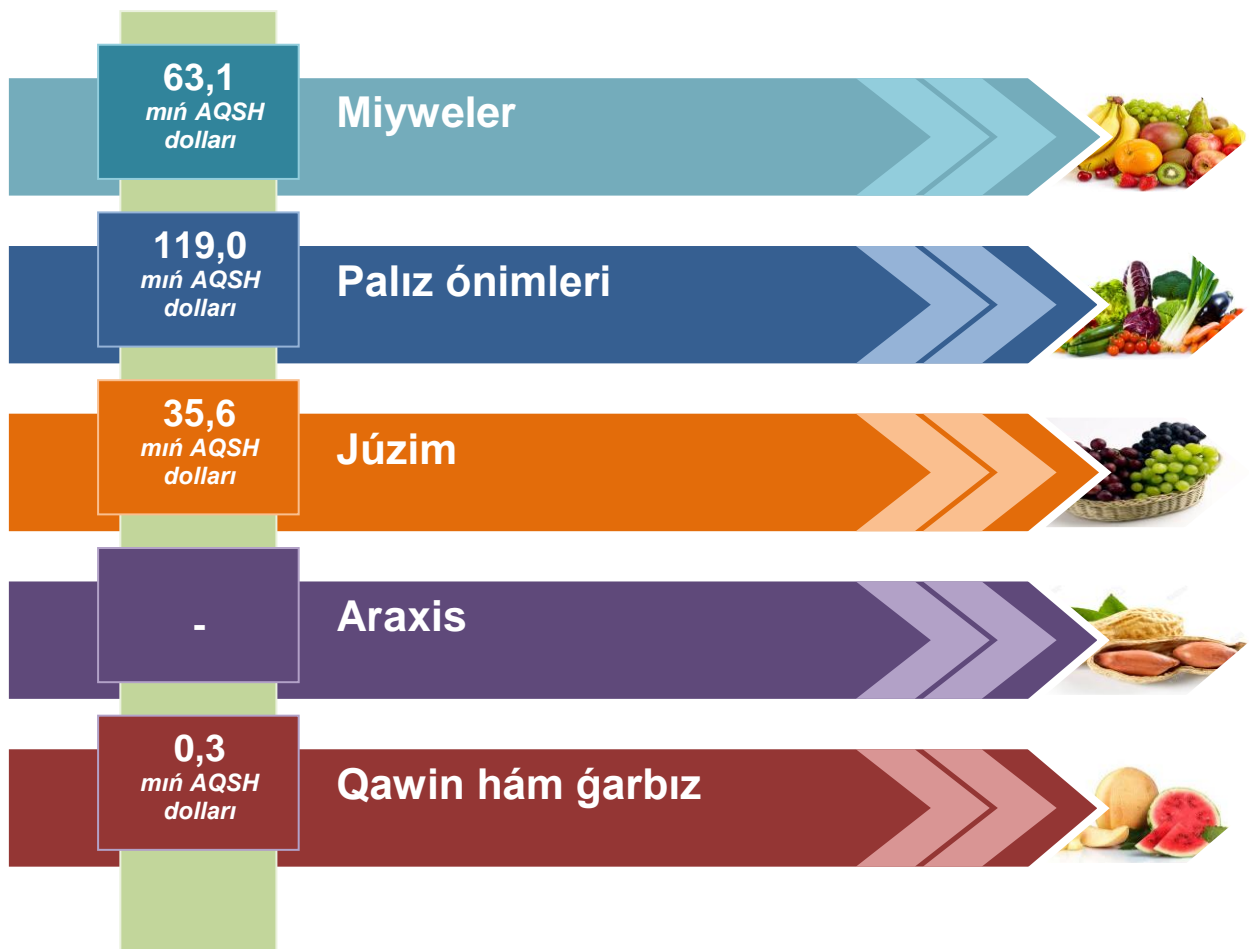
Máleket atı	Mln. AQSh doll.		Úlesi, %		Ornı	
	2018 j.	2019 j.	2018 j.	2019 j.	2018 j.	2019 j.
Rossiya	12,0	12,8	31,3	37,4	1	1
Turkiya	7,1	6,5	18,5	18,9	3	2
Qıtay	11,3	6,1	29,4	17,8	2	3
Qazaqstan	4,1	4,6	10,8	13,3	4	4
Latviya	2,2	1,6	5,8	4,7	5	5
Koreya Respublikası	-	0,8	-	2,4	-	6
Qırǵızstan	0,2	0,7	0,5	1,9	8	7
Ukraina	-	0,4	-	1,0	-	8
Tájikstan	0,2	0,3	0,5	0,9	9	9
Estoniya	0,3	0,2	0,8	0,5	6	10
Irak	0,2	0,2	0,6	0,4	7	11

Miywe hám palız ónimleri eksporti

2019 jil yanvar ayında jámi 763,3 tonna miywe hám palız ónimleri 218,1 mıń AQSh dollarǵa eksport qılındı (ósim pátı - 28,4 payız). Miywe hám palız ónimleriniń eksport quramına qaralsa, 2019 jıldıń yanvar ayında 648,9 tonna palız ónimleri 119,0 mıń AQSh dollarına eksport qılınǵan.

Soday-aq, 69,9 tonna miywe hám palız ónimleri 63,1 mıń AQSh dollarına eksport qılınǵan bolıp, eksport kólemi ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 17,1 tonnaǵa asqan.

Miywe hám palız ónimleriniń quramı

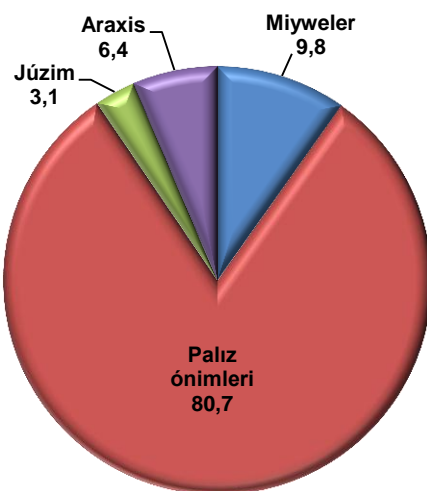
Sonı atap ótiw kerek, mámleketimizde eksport potensialın asırıw, jańa bazarlardı ózlestiriw nátiyjesinde miywe hám palız ónimleri, júzim, baw-baqsha, dánli eginler, sonday-aq, qurıtılğan palız hám miywelerdi eksport qılıw kólemi asıp barmaqta. Sonnan, 2019 jıldıń yanvar ayında júzim hám qawın-ğarbız eksport kólemi 35,9 mıń AQSh dollarına jetti (ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 50,2 payızǵa ósken).

Respublikamızda jetistirilgen miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı bazarlarınıń eksport geografıyası

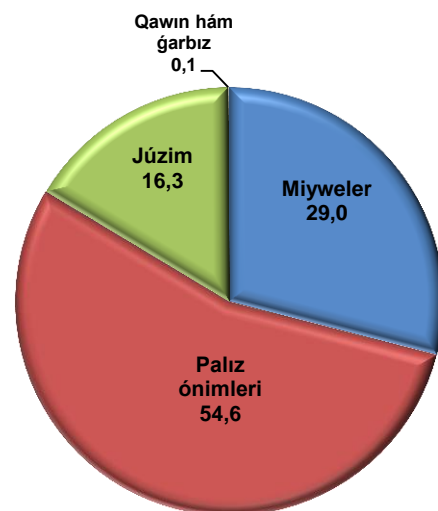
Mámleket atı	2018 jil yanvar			2019 jil yanvar		
	tonna	mıń AQSh doll.	úlesi%	tonna	mıń AQSh doll.	úlesi%
Qazaqstan	2532,3	459,8	60,0	440,9	163,3	74,9
Rumıniya	-	-	-	105,0	13,4	6,1
Rossiya	20,0	36,2	4,7	37,4	25,7	11,8
Türkmenistan	-	-	-	180,0	15,8	7,2

2019 jil yanvarında miywe hám palız ónimleriniń quramı
(ulıwma kólemge salıstırǵanda payız esabında)

2018 jil

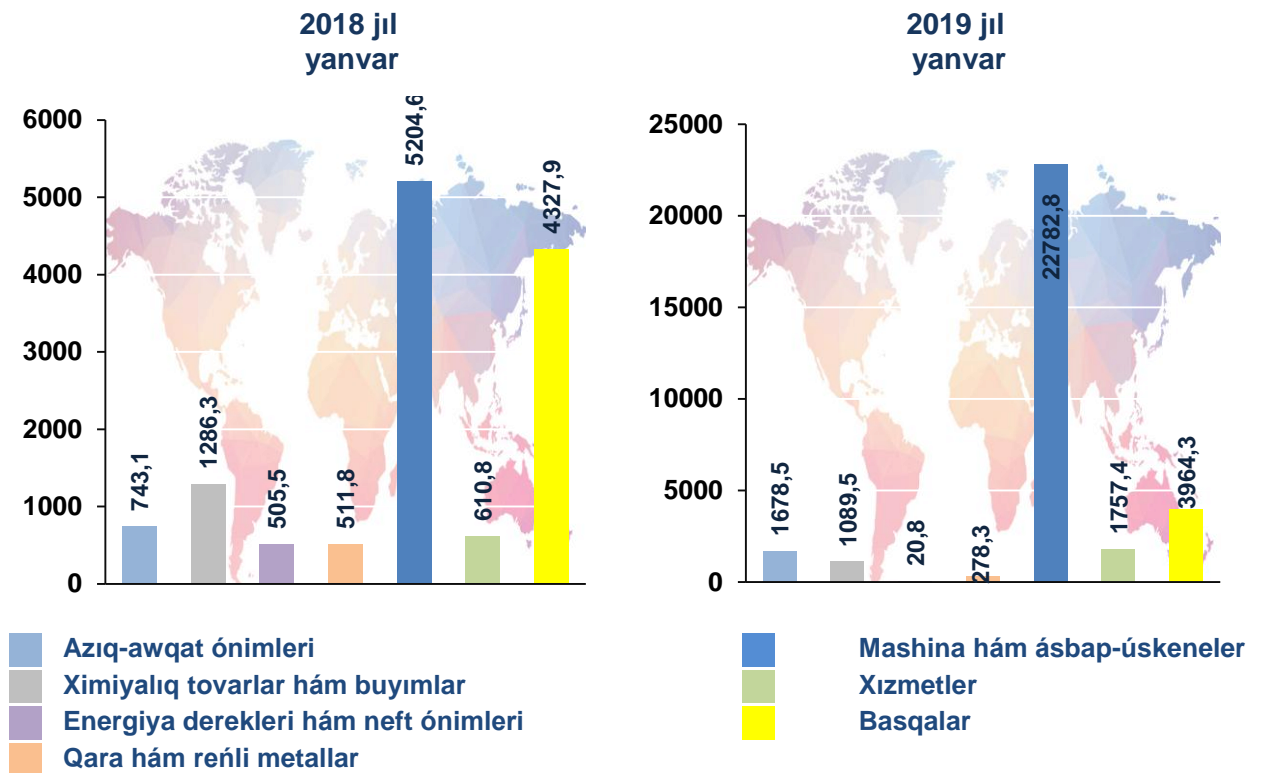
2019 jil

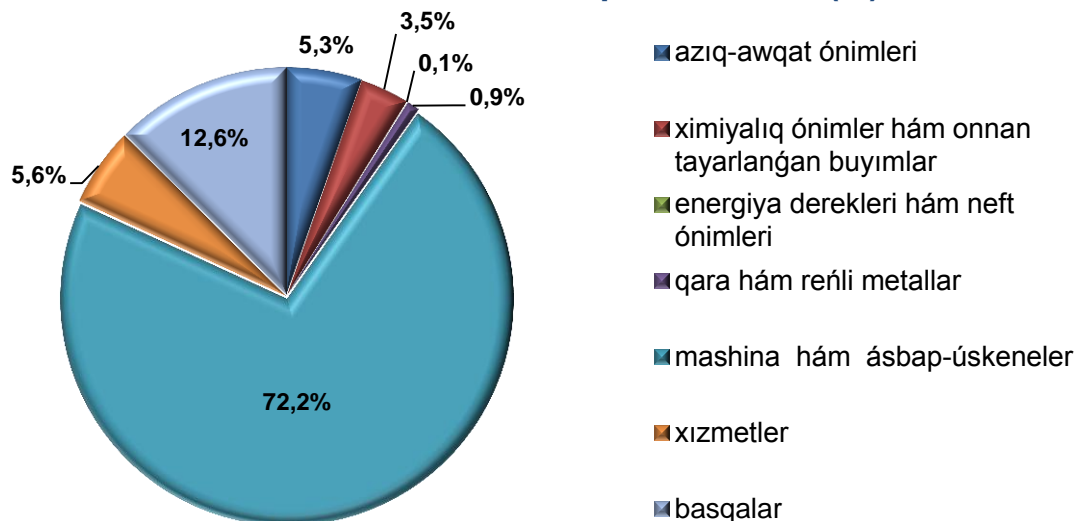
IMPORT

Usı jıldıń yanvar ayında import kólemi 31,6 mln.AQSh dolların qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 2,4 esege ósti. Import quramında yeń úlken úles mashina hám ásbap-úskenerler (72,2 payız), xızmetler (5,6 payız) hám azıq-awqat ónimleri (5,3 payız) toparları esabına tuwra keledi.

Tovar hám xızmetler importınıń quramı (mıń AQSh dollar)

Tovar hám xızmetler importınıń úlesi (%)

IMPORT QURAMI

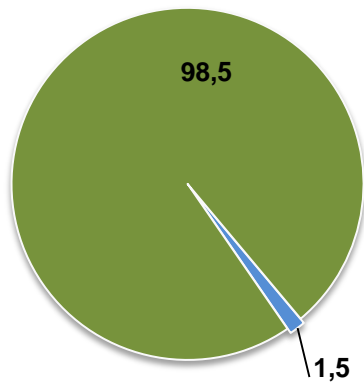
	Jámi			ĞMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %
Import	31,6	2,4 e	100	4,0	60,2	100	27,6	4,2 e	100
Azıq-awqat ónimleri	1,7	2,2 e	5,3	1,6	2,1 e	40	0,1	-	0,4
Ximiyalıq ónimler hám buyımlar	1,1	84,7	3,5	0,1	14,8	2,5	1,0	117,7	3,6
Energiya derekleri hám neft ónimleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Qara hám reńli metallar	0,3	54,4	0,9	-	-	-	0,3	194,8	1,1
Mashina hám ásbap- úskeneler	22,8	4,4 e	72,2	0,1	31,0	2,5	22,6	4,8 e	81,9
Xızmetler	1,8	2,9 e	5,6	0,4	2,4 e	10	1,4	3,1 e	5,1
Basqalar	3,9	91,6	12,5	1,8	45,3	45	2,2	6,0 e	7,9

**Qaraqalpaqstan Respublikasina
tiykarǵı sherik mámleketlerden ámelge asırılǵan import kólemi**

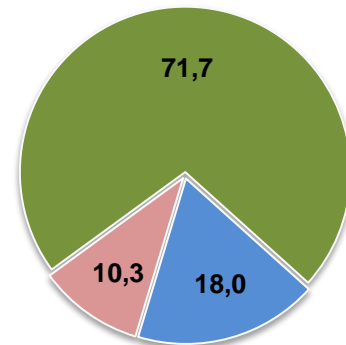
Mámleket atı	Mln. AQSh doll.		Úlesi, %		Ornı	
	2018 j.	2019 j.	2018 j.	2019 j.	2018 j.	2019 j.
Qıtay	3,2	11,2	24,5	35,6	2	1
Ullı Britaniya	0,5	7,1	3,5	22,5	6	2
Korea Respublikası	-	2,6	-	8,1	-	3
Rossiya	5,2	2,4	39,1	7,7	1	4
Turkiya	0,8	2,0	5,7	6,3	4	5
Litva	-	1,6	-	5,0	-	6
Qazaqstan	1,3	1,3	9,5	4,0	3	7
Germaniya	0,3	0,9	2,4	2,7	7	8
BAÁ	0,5	0,5	3,9	1,4	5	9
Vietnam	-	0,4	-	1,2	-	10
Estoniya	-	0,3	-	1,0	-	11
Hindistan	-	0,3	-	1,0	-	12

Xızmetler importınıń quramı, (%)

2018 yil

2019 yil

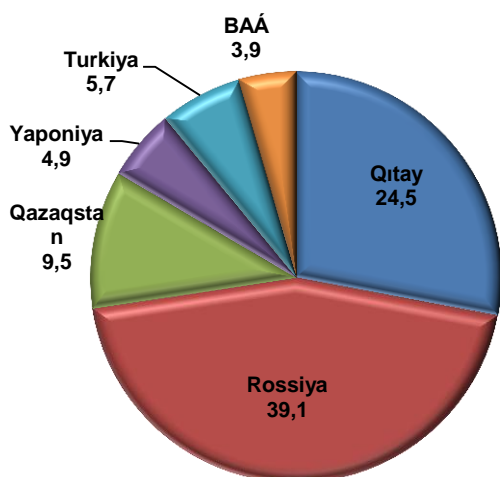
- Finanslıq xızmetler
- Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri
- Basqa is boyınsha xızmetler

Xızmetler importı kólemi 1,8 mln.AQSh dolların yaǵnıy jámi import kóleminiń 5,6 payızın quradı hám ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 2,9 esege ósti. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (71,7 payız) hám texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (18,0 payız)nen ibarat boldı.

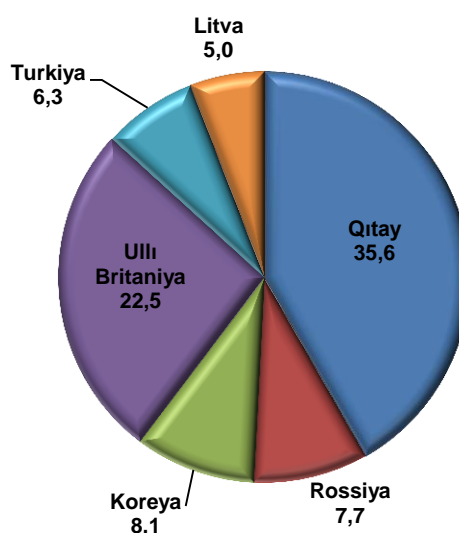
Sonıń menen birge aytıp ótiw kerek, 2018 jıldıń ótken dáwiri dawamında respublikaǵa import qılınǵan tovar hám xızmetler yanvar ayında, dekabr ayına salıstırǵanda 6,9 mln. AQSh dollarǵa kem import qılınǵan bolıp, sonnan tovarlar 7,6 mln. AQSh dollarǵa kem import qılınǵan bolıp, xızmetler 0,7 mln. AQSh dollarǵa kóp import qılınǵan.

**Respublika importında tiykarǵı
sharik mámleketlerdiń úlesi
(yanvar)**

2018 jıl

2019 jıl

2019 jıldıń yanvar ayında respublikaǵa 25 ten artıq shet mámleketlerden tovar hám xızmetler importı ámelge asırılǵan. Sonnan 6 eń úlken bolǵan Rossiya Federatsiyası, Qıtay Xalıq Respublikası, Koreya Respublikası, Ullı Britaniya, Turkiya hám Litva mámleketlerinen jámi import kólemi 26,9 mln. AQSh dollarǵa teń. Bul bolsa ulıwma import kóleminiń 85,1 %in quraydı.

Joqarida aytıp ótilgen, import quramında tiykarǵı úlesti mashina hám ásbap úskeneler, xızmetler hámde azıq-awqat ónimleri tiykarınan qaysı mámleketlerden respublikamızǵa alıp kelinip atırılǵanlıǵın tómendegi sxemalardan kóriwimiz múmkin.

Mashina hám ásbap-úskeneler import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	QÍTAY	ULLI BRITANIYA	LITVA	KOREYA RESPUBLIKASI	GERMANIYA
MLN. AQSH DOLL.	11,0	6,6	1,4	1,1	0,7
ÓTKEN JIǴA SALÍSTIRǴANDA, %	3,8 e	1328,9 e	560,9 e	65,5 e	2,5 e
ÚLESI, %	48,1	29,2	6,0	4,6	3,3

Xızmetler import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	KOREYA RESPUBLIKASI	ROSSIYA	ULLI BRITANIYA	GOLLANDIYA	GERMANIYA
MLN. AQSH DOLL.	0,9	0,4	0,3	0,1	0,04
ÓTKEN JIǴA SALÍSTIRǴANDA, %	-	2,4 e	66	-	-
ÚLESI, %	50,5	21,3	17,0	4,6	2,1

Azıq-awqat ónimleri import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	QAZAQSTAN	ROSSIYA	TÚRKMENISTAN	QÍTAY
MLN. AQSH DOLL.	1,1	0,2	0,2	0,1
ÓTKEN JIǴA SALÍSTIRǴANDA, %	2,2 e	5,8 e	-	-
ÚLESİ, %	67,9	14,0	13,2	4,9

Mámleketimizde sırtqı ekonomikalıq baylanıslardı rawajlandırıw boyınsha ámelge asırılıp atırǵan keń qamırawlı reformalar hám dúnya mámleketleri menen alıp barılıp atırılǵan bekkem kátnasıqlar nátiyjesinde mámleketimizdiń eksport potensialı artıp barmaqta.

Sonday aq, húkimetimiz tárepinen bir qatar salıq, bajıxana jeńillikleriniń jaratılıwı, islep shıǵarıwdı modernizatsiya qılıw hám básekege shıdamlı ónimlerdi islep shıǵarıw milliy ónimlerimizdi sırtqı bazarlarda bekkem orın iyelewi ushın imkaniyatlar jaratılmaqta.

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıslar
hám sawda statistikası bólimi
Tel.:71-230-82-06**